

N.F.S. Grundtvig "Paaske-Lilien"

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.13, november 2018

Ændret i version 1.15, november 2019

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Ændret i version 1.15, november 2019

Tekstkilder

K Kladde, (SJ:)

A Førstetrykket, 1817 (SJ: 306)

B Anden udgave, 1859 (SJ: 306)

Andre udgaver

PS Poetiske Skrifter 4

US Udvalgte Skrifter 3

VU Værker i Udvalg 7

GSV Grundtvigs Sang-Værk 1, nr. 297 og 298

Teksten er etableret af Jon Tafdrup

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Jon Tafdrup, redigeret af Klaus Nielsen og Else Riisager

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:291] | PS:385 | US:438 | VU:289 | GSV:545

Paaske-Lilien.

- 1 Siig mig, Blomst! hvad vilst du her!
Bonde-Blomst fra Landsbye-Have,
Uden Duft og Pragt og Skiær!
Hvem est du velkommen Gave!

Hvem mon, tænker du, har Lyst
Dig at trykke ømt til Bryst!
Mener du, en Fugl tør vove
Sang om dig i Danmarks Skove!

2 Mener du, om Harpestræng
End jeg slog med dig for Øie,
Nogen vil, fra Blomster-Eng,
Øret til de Toner bøie!
|PS:386Veedst du ei, at her i Havn
Est du kun et Øgenavn!
|VU:290Mener du, at jeg har Vilje
Til at nævnes Paaske Lilje!

3 **|A:292**Ja, du veedst til hvem du kom,
Vær velkommen, Paaske-Minde!
Du mit Hjertes Helligdom
Aldrig skal tillukket finde;
Tone skal, med Høitidsklang,
Over dig min bedste Sang,
Tone skal den i min Hytte,
Døve sig hvem ei vil lytte!

4 Lever op i Sind og Hu!
Stander op af eders Grave!
Barne-Dage! følger nu
Med mig ud i Faders Have!
Lad mig under Paaske-Sang,
|GSV:546Kirke-Klokkens Høitids-Klang,
Blomsten til mit Hjerte trykke,
Bryst og Hoved med den smykke!

5 **|US:439**Vinter-Blomst! du melder Vaar,
Fold dig ud i stille Kammer!
Ved Guds Værk og egne Kaar,
Sig kun Verdens Daare skammer.
Spotter kun min ringe Dragt,
Uden Glands og Farve-Pragt!
Selv jeg paa den sorte Tilje
Nævner mig en Paaske-Lilje.

6 **|A:293|PS:387**Ei i liflig Sommer-Luft
Spired jeg paa Blomster-Stade,
Ei saa fik jeg Rosens Duft,
Ikke Liljens Sølv-Blade;

Under Vinter-Storm og Regn,
Sprang jeg frem i golde Egn,
Ved mit Syn kun den sig fryder,
Som har kiær hvad jeg *betyder*.

7 |VU:291| Bondeblomst! men er det sandt!

Har vi Noget at betyde!
Er vor Prædiken ei Tant!
Kan de Døde Graven bryde!
Stod *Han* op, som Ordet gaaer!
Mon hans Ord igien opstaaer!
Springer klart, af gule Lagen,
Livet frem med Paaske-Dagen!

8 Kan de Døde ei opstaae,

Intet har vi at betyde,
Visne maae vi brat i Vraa,
Ingen Have skal vi pryde.
|GSV:547| Glemmes skal vi under Muld,
Vil ei Voxet underfuld
Smelte, støbes i det Dunkle,
Og som Lys paa Graven finkle.

9 |A:294| Paaske-Blomst! en Draabe stærk

Drak jeg af dit gule Bæger,
|PS:388| Og som ved et Underværk,
Den mig hæver, vederkvæger,
|US:440| Svane-Vinge, Svane-Sang
Synes mig af den udsprang,
Vaagnende jeg seer de Døde
I en Paaske-Morgen-Røde.

10 Sværmer jeg! ja, sværmer du,

Saga! over Tidens Bølger!
Dig det var jeg kom ihu,
Flyver kun, naar dig jeg følger.
Dronning over Gravens Folk!
Est ei du de Dødes Tolk!
Jo, og hvis de ei opvækkes,
Skal med Spee dit Spiir og brækkes.

11 Har du ei din Borg saa bold,

Under sorte Marmel-Tilje!
|VU:292| Fører selv ei i dit Skjold
Du den gule Paaske-Lilje!

Ligger ei din Glands, dit Guld,
Og din Fjederham i Muld!
Kan ei brat de Graven bryde,
Intet har du at betyde.

12 |A:295| Hvis sig over denne Nat
Ei en Paaske-Morgen hæver,
Som et Gienfærd, tomt og mat,
Over Graven du svæver.
|PS:389|GSV:548| Snart da skal Afgrundens Troid
Kløve kiæk dit Arelds-Skjold,
Mane dig, med al din Længsel,
Ned i evigt Mørkes Fængsel.

13 Svæv da over Tidens Hav,
Did hvor Stenen Lyset dølger!
Svæv til Herrens lukte Grav!
Jeg med Tro og Haab dig følger.
Lad os der ved Klippens Fod,
See om Herren ei opstod!
See vi ham i Glands opstige,
O! da kommer vist Hans Rige.

|US:441| *Tiberinus.*

Hu! Hu! det var en Post jeg havde der!
Om jeg saa kunde blive rig som Crassus,
Saa stod jeg der dog ingen Time til.
Hvad i al Verden skal og det betyde,
At sætte Folk paa Vagt for ingen Ting,
For døde Legemer og Galge-Bakker!
|A:296| I leer, ja, ja, I skulde bare seet,
Hvordan det blussed, gnistrede i Luften,
I skulde prøve, hvad det er at staae,
|VU:293| Saa mutters ene, som man stod paa Gløder,
Og saa at høre, hu! derhenne fra,
Hvor Korset staaer, hvordan det hyler.
Der kommer Tacitus, spørg ham kun ad!
Han veed I dog er ikke let at skræmme,
|PS:390| Men jeg tør vædde, han har ogsaa havt
Sit Mod behov, for ei at smøre Hæle.

Alle.

Hei! hør dog, Tacitus! kom lidt herhen!

Tacitus.

Hvad Nyt! hvad Galskab er der nu paa Færde?

Rufus.

Ih! Splinternyt, reent nybagt Spøgerie,
Den arme Tiberinus vil besvime,
En ildrød Drage, som en Elephant,
Har taget ham med Snabelen ved Næsen,
Kom, vil du see, hvor den er rød endnu,
Og tænk kun ikke det er af Falerner!
Ja, hør nu meer, han vilde løbet bort,
Men drattede saa lige ned i Orcus,
Og hørde der livagtig Tantalus,
Hvordan han brøled med den tørre Tunge,
Til Gru og Gysen for en tørstig Sjæl.

|A:297|*Tacitus.*

Ja saa! saa det var hvad I vilde,
Jeg trænger ellers ikke til at lee.

|US:442|*Tiberinus.*

Ja Rufus, veed du nok, er stærk i Munden,
Han er saa stor en Helt i Eventyr,
Som Bachus neppe var det i Bedrifter.
Men dog, alvorlig talt, har ingen Ting
Mødt dig i Nat, som du maa undres over!

|PS:391|VU:294|*Tacitus.*

Dertil kan svares baade nei og ja,
Men her om slige Ting jeg helst vil tie.

Tiberinus.

Saae du da ei de sære Himmelblus,
Og hørde du ei Hylet under Korset!

Tacitus.

Paa ingen Maade, tvertimod . .

Høvedsmanden.

Ret saa!

Det kan jeg lide, Tacitus, jeg hører,
At Tiberinus har havt Nattesyn,
Hans Lykke da, at ei i kolde Drømme
Han vaagned op, som sagtens vilde skeet,
Hvis under Synet jeg ham havde truffet.

En Pharisæer.

Siig ikke det! det var just ei saa sært,
|A:298Om noget Underligt ham har beegnet.
Er det saa sært, om, endnu denne Nat,
De onde Aander tykt om Graven sværme!
Har han ei sagt, han atter vil opstaae,
Og er det Under, de vil os forfærde!
Nei, mere underligt det synes mig,
Hvis ei endnu, for Morgenens frembryder,
De kogle saa, at var ei Gud med os,
Det ei var sært, om vi fra Graven flydde.

Høvedsmanden.

Ja, du kanskee, men Romere dog ei,
Thi, seer du vel, vi romerske Soldater,
|PS:392|US:443Vi er ei bange for vor egen Skygge,
Og andet er jo intet Koglespil.
Det veed da sagtens ogsaa Nattens Aander,
Thi ellers var de dummere end vi,
Og du skal see, de ta'r sig nok i Vare,
For at besøge Romere paa Post.
|VU:295Hvis ikke, seer du, har jeg her en Klinge,
Som er indviet paa en Isisfest,
Den beed paa Tydskere som Smør og Kage,
Og haardere er sikkert ingen Aand,
Kan slige Vaaben ei paa Aander fæste,
Saa er det Sagen, de er Veir og Vind,
Og Veir og Vind kan man vel ikke kløve,
Men ganske rolig lee og blæse ad,
|A:299Det kalde vi at sætte Blæst mod Blæst,
Og lige Børn de lege altid bedst.

Pharisæeren.

Du er en Spotter, kiender ei vor Lov,

Og har ei seet den Kogler, mens han leved,
Jeg vilde ønske, du kun eengang saae,
Hvad jeg har seet for tit i mine Dage!
Seet Krøblinger, ja seet dem mange Aar,
Før denne Kogler end var født til Verden,
Seet Blinde, Døve, som jeg leged med,
Mens de var Børn, og som jeg tog ved Næsen,
For ret at vide, om de ikke løi,
Dem har jeg seet helbredes af den Kogler,
Dem har jeg seet ham spyttede, blæse paa,
Saa Stæren faldt, som Skiæl, fra deres Øine,
Saa Ordene fløi ind ad lukkede Dørre.
Ja, jeg har seet, hvad jeg maa grue for;
Saa Haarene sig reise paa mit Hoved,
Hvergang jeg tænker paa hvad jeg har seet.

|PS:393 Der var en Mand, det var min egen Frænde,

En riig og fornem og gudfrygtig Mand,
Men som af Kogleren sig lod forblinde.
Han bliver syg og dør, jeg saae ham døe,
To Søstre havde han, to fromme Kvinder,
Godtroende som Kvindfolk pleier van,
Og Kogleren med Liv og Sjæl hengivne,

|A:300 De sendte Bud, da Broderen blev syg,

|US:444 Men der kom Ingen, og, med Sorg i Sinde,

|VU:296 Det glæded mig for Guds og Sandheds Skyld,

See denne Sygdom, den er dog hans Mester,
Og altsaa er det andet Koglerie,

Thi for Guds Søn er ingen Ting umulig,
Saa tænkte jeg, og saae ham døe, som sagt,
Og da jeg havde først paa alle Maader,
Derom forvisset mig at han var død,

Saa tænkte jeg, det kan dog aldrig skade,
For Visheds Skyld, nu med en Knappenaal

At prikke lidt i Nakke og i Hjerte;

Thi man har seet saa mange sære Ting,
At selv det Særeste man knap forsværger.

Som sagt, saa gjort, jeg turde svoret paa,
At dødere kom ingen Mand i Graven.

Ei dermed nok, hver Morgen tidlig gik

Jeg ud til Hulen, lettede ved Stenen,

Og fjerde Morgen lugtede jeg Liig.

Lad Kogleren i Herrens Navn nu komme,

Jo før, jo heller! her er Leilighed,

Til at bevise, han var ingen Praler,

Dengang han roste af, at han, som Gud,

Kan giøre levende og vække Døde.

Men see! hvad skeer! den samme Formiddag,
Med eet man hører: Mestren, Jesus kommer!
|A:301Jeg var den Første, kan I sagtens troe,
Som skyndte mig at komme ham i Møde,
|PS:394Vi vare mange, alle gad vi seet,
Hvordan han Søstrene nu vilde trøste,
Og snoe sig fra det svære Underværk.
Han gik til Graven med den hele Skare,
Ja, alt som bedst han gik, han brast i Graad,
Og da der mumledes: en Blindføds Læge,
Man skulde tænkt, dog kunde alle Ting,
Da hulked han, og alt jeg loe i Hjertet,
Og takked Gud, som blotted hans Bedrag.
Men see! med Eet han bad os aabne Graven,
Jeg selv var med at vælte Stenen fra,
Da nævned Kogleren med Kraft den Døde,
|VU:297Og raabte derpaa tordnende: kom ud!
Og see! han kom, ja ikke det alene,
Men han gik hjem, og lever nu som før,
|US:445Jeg selv har ædt og drukket med den Døde.
Nu maae I dømmе, om det er saa sært,
At jeg kan frygte end for Allehaande.
Nei, sad paa Stenen ikke dette Seigl,
Den Stores Seigl som haver alt at raade,
Det Seigl som binder hver en Luftens Aand,
Som Salomon, den Viseste, opdaged,
Da ei jeg stolede paa Kors og Sværd,
|A:302Thi meer end døe man kan jo ei paa Korset,
Og jeg har seet en steendød Mand opstaae.

Høvedsmanden.

Det passer godt til slig en bælmørk Nat,
Det Eventyr du havde at fortælle,
Thi neppe tro'r jeg du ved Dagens Lys,
Naar dig en Romer stirred stivt i Øiet,
End skulde vove at gientage Sligt,
Hvortil kun Svaret er: det troer en Jøde.
Om Natten, det er sandt, naar man er sløv,
Og sat paa Narrevagt for raadne Jøder,
|PS:395Da kan man ikke lee ad slig en Løgn,
Men ærgre sig, det kan og maa en Romer,
Som veed hvad der kan skee og ikke skee,
Som traadte Børne-Skoene i Viisdoms Skole,
Hos Cicero, Horats, Ovid, Virgil,
Og lærde Overtroen at foragte,

Men lærde ogsaa, hvad i fordem Tid,
Hvad den endnu paa Pøbelen kan virke.
Var, gamle Graaskiæg! det kanskee din Agt,
At prøve om en Romer kunde bæve,
Da skulde du kun hvisket det til mig,
Ei raabt det ud for hele Vagtens Øren,
Thi mellem mange kan vel findes een,
Ja, mellem alle tør vel findes mange,
Som, selv i Feldten, har end ei udsvedt
|A:303|VU:299Hvad de indsugede med Moder-Melken.

Det gaaer med Overtro som anden Sot,
Den flyver paa, som Ørnen paa sit Bytte,
Men kryber seent som Sneglen af sit Huus,
End maae Aarhundreder vel gaae og komme,
Før Lampen som de vise Mænd har tændt,
Udskinnende fra deres snevre Kammer,
|US:446Bestraale kan den hele Jordens Kredts,
Ja, hvem tør sige, at selv nogensinde,
Dens Skin oplyse kan en Jødepræst!
Et Folk, hos hvem mod Lyset sig forene,
Haardnakket Dumhed og forvorpen List!
Det var ei godt om alle Dyr blev kloge,
Eet Rom er nok til Viisdoms Fædreland,
Det samme Rom skal Verden evig styre,
Det er vel saa, med Ingen Rom kan dele,
Det har forenet alles Overtroe,
For med sin Viisdom Alles Tro at fælde;
|PS:396Hvi skulde nu vel, paa sin Dronningstoel,
Det noget Folk sit Feieskarn misunde!
Gjør I kun Guder frit som dumme Børn,
Naar Børn og Guder hylde Romas Ørn!
Men tænk kun ei, du binde kan en Romer
Paa Ærmet slig en tosset Jødeløgn,
Hvis Mage knap selv Vanvid har opspundet!
Var du kanskee i Ledtog med ham selv,
|A:304Den Gud, som kunde blæse Liv i Døde,
Men ikke holde Livet i sig selv,
Da han blev nagelfast i Romer-Hænder!
Saa skulde Sagnet os vel kyse bort,
Saa du fik Raaderum, og os i Lommen,
Som Vidner om et saadant Underværk,
Som det du gjorde med din syge Frænde:
At putte levende ham i sin Grav,
For at opvække ham igien af Døde.
Det er da godt, at han, som ligger der,
Er død paa romersk, og at i hans Side

Er prikket med en romersk Knappenaal,
Han skal vist ikke gaae igien der hjemme,
Og æde Paaske-Lammet fra de Smaa,
Men Enden bliver nok, at vi maa hielpe
Jer allesammen til at døe tilgavns,
Thi Landet har Dagtyve nok at føde,
Og vil de Døde da nu ogsaa æde med,
Da faae en Hungersnød vi som er ægte.
Det gaaet har i Verden før saa galt,
At for at leve man har ædt de Døde,
Men her fik Piben da en anden Lyd,
Her levende de Døde aad os op.

|PS:397|US:447Pharisæeren.

Ja, spot kun du! det kan jeg sagtens taale,
Du er saa ung endnu i denne Egn,
|A:305At kiæk du blæse tør ad Underværker.
Bie, til engang du først faaer et at see!
Da skal du mærke, her til Lands er Luften
Imellem noget tung at blæse bort;
Jeg i det Mindste veed jeg har en Lunge,
Saa knap en bedre findes skal i Rom,
Og jeg har blæst af alle Livsens Kræfter,
Men end ei lært at blæse Aander bort.
Det lykkes sikkert heller ikke ofte,
Thi skal det lykkes, maa man blæse til,
Og bliver derved sagtens saa forpustet,
At man har ingen Lyst at blæse meer,
Kort sagt: man taber udentvivel ved Legen,
Og blæser bort af Aander kun sin egen.
Dog, det er sandt, han, som nu ligger der,
Han kunde blæse, saa det kunde frugte;
Men han forblæste sig dog og tilsidst,
Og du kan troe, jeg heller laae i Hullet,
End saae ham komme atter ud deraf,
Thi, staaer han op, som han saa vist har lovet,
Da med min Mester jeg en Dyst har vovet,
Kan han faae Aande, da er jeg blæst ud,
Da er jeg Djævel og da er han Gud.

|VU:300Rufus.

Hvad Pokker, Kamerad! du leer jo ikke,
Du staaer og maaber, som en Isis-Præst,
|A:306Naar borte er den hellige Osiris,

Græd du kun ikke, han er vel forvart,
Han er i Convolut og godt forseiglet.
|PS:398Ved Jupiter, man skulde hardtad troe,
Den Jøde har en Blæsebælg af Lunge,
Som selv Vulcanus ei har Mage til;
Thi, see engang! har ei hans Kælling-Sladder
Blæst Marven ud af Tacitus: en Karl,
Som, hvor vi andre stønnede af Hede,
Har blæst sig kold og Tydskere omkuld!
Hvad? kvalmer Patten dig endnu om Hjertet!
Og mener du, om Jupiter fik Lyst
|US:448Igien at gaae paa Eventyr hernede,
At da han kom til dette Jødepak,
Og ei til Rom, hvor vore Vestalinder
Har ventet paa ham snart i tusend Aar!

Tacitus.

Hold Mund, Ordgyder! har du seet mig kold,
Hvor du og Flear fik Klemmelser af Hede,
Saa viid, at bli'r jeg heed hvor du er kold,
Har Heden vel sin gode Grund som Kulden!
Naar jeg skal varmes, vil der Noget til,
Som selv er varmt, og det er ikke Staalet,
Og det var heller ikke Jødens Ord,
Men see! i Fredags da vi kom til Byen,
Da var det mørkt, omtrent som det er nu,
|A:307Og Jordan rystede, som I vel huske,
Det var kanskee en ret naturlig Ting,
Men da det dog kun skeer engang imellem,
Er det dog ikke just som Nat og Dag,
Og naar man først har spyttet Patten ud,
Og vil ei giøre sig gemeen med Fæet,
Saa bliver man ved Sligt alvorlig stemt,
Og mindes om en Magt man ei kan trodse,
|VU:301Om og man Gud og Keiser var i Rom.
I slig en Stemning mødte jeg paa Gaden,
Just som det stille blev og lyst igien,
|PS:399En Høvedsmand som end fra Rom mig kiendte,
Jeg hilsde ham, det er en gammel Dreng,
Som saae hvad vore Fædre os fortalde,
En Romer, som man nu kun finder faa,
Saa ærlig, sanddru, Guderne hengiven,
Som Oldtids Fabier og Cato selv.
Han kom fra Korset, hvor den Fromme døde,
Hvis Liig vi vogte her ved Nattetid;

Han sagde: Tacitus! en Strøm af Taarer
Nedrandt i Skrammerne paa Heltens Kind,
Han sagde: Tacitus! nu er jeg gammel,
Og meget hørde jeg fra fordum Tid,
Men jeg har seet et Syn i disse Timer,
Som sikkert Ingen har seet Mage til,
|A:308Og som i Døden selv jeg neppe glemmer.

|US:449Jeg saae paa Korset en Uskyldig døe,
Uskyldig, ei som du og jeg kan være,
Uskyldige i Vold og Rov og Mord,
Nei nei, uskyldig var han som den Spæde,
Og kiæk som Helten, kiærlig som en Kvinde,
Og viis som Ingen, kaldte sig Guds Søn,
Og hvis han løi, da maa og Sandhed lyve;
Ja, jeg har seet en Halvgud lide, døe,
Jeg saae en Røver hænge ved hans Side,
Hvis Hjerte smelted i Hans Guddoms-Glands,
Som angergiven løftede sit Øie,
Og tigged Naade af en halvdød Mand:
Bad ham der hængde som en grov Misdæder,
I Riget Hans at komme sig ihu.
O, Tacitus! mit Haar blev graat med Ære,
Med hvad i Rom man kalder saa og Dyd,
Men nu misundte jeg den arme Røver
Hans Skam, hans Straf, Halvgudens Naades Ord;
Thi kan du tænke dig en Guddom smile,
Da see ham smilende paa Korsets Træ!

|PS:400|VU:302Og hør ham trøste en bodfærdig Røver!
Ja hør ham sige med en Guddoms Røst,
Saa fast bestemt, saa smeltende, saa myndig:
Ja sandelig, jeg siger dig, i Dag,
Du være skal med mig i Paradiis!

|A:309Hvad Paradiset er, det veed jeg ikke,
Men det jeg veed, at var det sagt til mig,
Da turde jeg i Fred mit Hoved bøie,
Som han det bøiede i Dødens Stund,
Min Aand befale i Hans Guddoms-Hænder,
Som i sin Faders høit han sin befoel,
Og hvad man om Elysium har sjunget,
Er Skygge kun imod hans Paradiis,
Det følte jeg, da Tonen giennembæved
Mit Inderste med sød og navnløs Fryd.
Nu er han død, men gid min Sjæl maa leve,
Saa vist som han er nu i Paradiis!
Da vil jeg døe i Morgen for at leve.
Han kaldtes Jesus, glem det ei! Farvel!

Det var en Romers Ord, netop de samme,
Thi slige Ord man hører ei saa tit,
At man deraf en Stavelse vil glemme,
|US:450Ei heller let man lægger noget til,
Naar mageløst er Sagnet som man hører.
At der engang skal lægges noget til,
Det maa enhver, som hører det, vel føle,
Men der maae andre Tunger til end min,
Om Sagnet her skal løbe foran Synet.
Hiin skumle Jøde, med det røde Skiæg,
Fortalde noget, som han selv ei digted,
|A:310Fortalde Sagn, der, ei som Eventyr,
Er hørt engang fra nogen Digtters Harpe,
Ja skildred saa, med falsk og fjendtlig Hu,
|PS:401Den nu Hensovne, at man vel maa lytte,
Og ønske sig et tusind Øren til,
Og tusind Tunger som kan Sligt fortælle.
Han vilde skildret os saa ful en Trolld,
Som end i Verden vel har aldrig vandret,
|VU:303Men han tog Feil, og skildred os en Gud,
Hvis Lige ingen Digter har besjunget,
Og her er Lysten til at ville lyve,
Just Borgen for, at hvert et Ord var sandt.
Har da nu han, som gav de Blinde Synet,
De Døve Hørelsen, og Liget Liv,
Har Han forkyndt, at han vil end opstaae,
Da tør mit Liv jeg vove frit derpaa.
Enhver som kan, og tør og vil, han lee!
Men jeg vil græde, grunde, haabe, see.

Høvedsmanden.

Din fromme Nar! en ellers vakker Gut,
Som gierne maatte have tusind Brødre,
I hvilken Hær jeg end var Høvding for.
Hvor kan dog du, som ellers er forstandig,
Slaae Lid til Pølsesnak og Overtroe!
Den gamle Tullius! hvem vil ham laste!
Han er en tapper, ærlig og sandfærdig Mand,
|A:311Men altid, som man veed, lidt overtroisk,
Og gaaer kanskee endog i Barndom nu.
Seer du! det kan jo meget gierne være,
At Jesus var en viis, gudfrygtig Mand,
Saadan som der kan findes mellem Jøder,
Naturligviis med megen Overtroe,
|US:451Pilatus selv har sagt, han var uskyldig,

Men havde lagt sig ud med somme Folk,
Der allevegne er en Pestilentse:

|PS:402 Med Præsteskabet, som gjør Folket galt,
Og lider ei, man kiger dem i Kortet;
Og, for at undgaae Oprør, blev han dømt,
Den Enkelte opofret for det Hele.

Han var veltalende, og overdreven stræng
I Liv og Lære, som en Stoiker,
Men Nykker har jo gierne slige Folk,
Det havde jo selv Socrates og Plato,
Han havde bildt sig ind, han var Guds Søn,
Og meende derved at faae Magt med Folket,

|VU:304 Sin Lærdom anseet for et Guddoms-Ord;
Han havde god Forstand paa Medicinen,
Og gjorde mangel saelsom Under-Cur,
Imellem gjorde han vel ogsaa Finter,
For ret at give sig et Guddoms-Skin,
Og Jøder, veed man, er just i Physiken,
Ei slet saa stærke som i Religion.

|A:312 Man seer da let, han var en from Bedrager,
Al Ære værd imellem sligt et Folk,
Og at saa kiækt han holdt sig til det Sidste,
Det vilde gjort ham Ære selv i Rom.

Velan! han var en jødisk Socrates,
Som vilde ei i Dødens Stund forsage,
Vanære sig, sin Lærdoms Virkning svække,
Et daadfuldt Liv forspilde i sin Død.

End veed jeg ei, om han har skrevet Bøger,
Men, hvis saa er, jeg lære vil Ebraisk,
For dog at see, om det er værd at læse,

Og finder jeg, at der er noget Nyt,
Saa oversætter jeg kanskee hans Skrifter,
Om ikke ganske, saa dog udtogsviis,
Saa man i Rom, hvad man vist ikke venter,
Kan støde paa en jødisk Philosoph:
En Anacharsis af en anden Skuffe,
Som er kanskee halvanden Gang saa klog.

|PS:403 See, det er hvad jeg veed, og hvad jeg tænker
Om ham vi her skal staae og passe paa,
Endskiøndt det har vel sagtens ingen Fare,
Thi uden Liv man løber ikke langt.

|US:452 Det er en Misforstand, som man kan tænke,
Han har, i sit poetisk stærke Sprog,
Vel sagt, at om de end ham flaadde,
Saa skulde han dog nok staae op igien,

|A:313 Og ringe for de gamle Slynglers Øren.

Han meende nu naturligviis sin Aand,
Sit Ord, kort sagt, den djærve Sandhed,
Som vinder nok, om end det vorder seent;
Nu har Samvittigheden slaaet Pakket,
|VU:305Dengang tilsidst de fik ham piint ihjel,
Indbildnings-Kraften var da strax tilrede,
Og viste ham lyslevende igien.
See, det er Tingen, thi jeg vil ei tænke,
At han, saa klog, tillige var saa dum,
At troe paa Gienfærd, saa det var hans Mening,
At gaae igien, og nakke Præstesketet.
See, kan han det, saa lad ham længe nok!
For Gienfærd staaer jo ingen Vagt i Veien.
Men, Pharisæer! tag du dig i Agt!
Thi enten du er en gemeen Discipel
Af ham, der jo var lutter Ærlighed,
Hvad heller du er en af dem, han stødte,
Saa knækker Halsen han dog først paa dig.
Dog, Alvor talt! jeg finder det utroeligt,
At hans Disciple vil ham stjæle bort,
Thi enten Liget er her eller ikke,
Saa hører der jo ligemeget til,
At bilde nogen ind, den Døde lever,
|PS:404Og en særdeles Lyst til selv at døe,
De maatte have, for hans Død at nægte,
|A:314Som snart man vilde dem bevise drøit.
Ja, kunde de faae Solen til at sortne,
Paa andre Tider end man veed i Rom,
Og kunde de faae Jorden til at ryste,
Saasart de stampede med Troens Fod,
Det var en anden Sag, men det er Tingen,
At kunde de først det, de kunde meer,
Saa kunde de vel og opvække Døde,
Og vist er det, staaer Philosophen op,
En Skielm, der hænger eller slaaer ham mere!
Jeg kiønt mig bukker, naar han gaaer forbi,
Og det befaler jeg nu hele Vagten.

|US:453*Tacitus.*

Ja, Høvedsmand! det er altsammen godt.
I Ild og Vand jeg gaaer, naar du befaler,
Men hvad jeg troer, det er min Eiendom,
|VU:306Som selv ei Keiseren mig kan fratage.
Alt hvad du sagde om den Frommes Færd,
Bestyrker mig i hvad du vilde rokke;

Thi sæt nu, jeg var klog og dydig nok,
Til Alt hvad der i Rom er galt at rette,
Og, sæt, jeg ansaae for en afgjort Sag,
At det gik an, naar først det kunde lykkes,
At bilde Folket ind jeg var Guds Søn,
Det kom dog aldrig over mine Læber,
Thi hvem der vil udrette noget Godt,
|A:315 Kan ei begynde med at være Løgner,
Og den, der drømmer at han er Guds Søn,
Er en hovmodig og en indbildsk Daare,
Som seer i Alting ikkun paa sig selv,
Gjør ei hvad Gud, men hvad ham selv behager,
Og vil forføre Folk til Overtroe.

|PS:405 Var altsaa Jesus ikkun from og dydig,
Da var han ogsaa sikkerlig Guds Søn.
Du leer ad Tegnene han døde under,
Men, om end Mørket, som jeg gierne troer,
Kom frem for Solen paa sædvanlig Maade,
Saa er det dog en høist mærkværdig Ting,
At det just traf, og traf tillige sammen
Med sligt et Jordskiælv, netop ved hans Død.
Var han Guds Søn, da var det intet Under,
At Jord og Himmel grued for hans Død,
Men naar han var *en* mageløs Bedrager,
Da synes mig, det vilde været sært.
Men, seer du hist, hvor underligt det lysner!

Høvedsmanden.

Har du da aldrig før seet Morgengry!

Tacitus.

I Øster tit, men aldrig stik i Norden.

Høvedsmanden.

Ja, du har Ret, det er et Phænomen,
Som jeg optegne maa ved Dag og Time,
|A:316|US:454|VU:307 Berette heel omstændelig til Rom,
For at de Lærde kan os det forklare.
Vel har jeg læst det i en gammel Bog,
At der i Norden er en egen Lysning,
Men deels har jeg det holdt for Eventyr,
Og deels er vi nu alt for dybt i Synder,
Saavidt jeg skiønner, til det her at see.

Pharisæeren.

Pas paa! nu kommer det jeg spaadde,
Nu giælder det, om I kan holde Stand.
|PS:406Jeg gaaer min Vei, thi mine stakkels Øine
Kan ikke taale meer, end de har seet.
Hvad ikke Øiet seer, ei Hjertet saarer,
Og nægte kan man hvad man ei har seet.
Jeg forud veed at det er Koglerie,
Men ei hvorvidt mit Øie kan forblindes,
Jeg min Samvittighed vil have frie,
Saa jeg kan nægte hvad jeg ikke mindes.
Jeg troer paa Gud, ei paa den Korsets Mand,
Vi er Guds Sønner jo saavel som han.

Tacitus.

Var han en Øienskalk og Dumrian,
Men ikkun da, du er en Søn som han.
Men, seer du, Høvedsmand! nu sankes Lyset,
Og vorder som en kiæmpehøi Gestalt,
See, hvor han nærmer sig, den Lynildsmand!
|A:317Alt bæver Jorden, ak! skal vi nu synke?
Hvad? staaer jeg ene! alle sank,
Miskund dig, Jesus! hvor du lever,
Som over Røveren paa Korsets Træ!
Jeg svimler, vakler, see nu vælter
Den Lynildsmand jo Stenen bort!
O! Lys! o Glands! o nu opstaaer den Fromme!
Det tordner, ak! o Gud! i Jesu Navn.

|GSV:549*Gabriel.*

Herren sig hæver,
Hedninger! bæver!
|VU:308Griber til Vaaben!
Graven er aaben.

|PS:407|US:455Stridsvante Knegte!
Staaer, hvis I mægte!
Styrter i Støvet!
Sværdet er døvet,
Skjoldet er flakt.

|GSV:550*Engle-Chor.*

Dragen er bundet,
Døden har mistet sin Brod,
Løven har vundet,
Liv er de Troendes Lod.

|A:318Menneske-Tunger!

Toner og sjunger
Med os i Chor!
Lyset og Livet
Løven har givet
Mørkladne Jord.

Vaagner I Fromme!

Ugen er omme,
Natten er endt,
Lys var jer Længsel,
Sprænger jert Fængsel!
Lyset er tændt.

Dybt giennemgløde
Lyset de Døde,
Alt paa Guds Bud!
Brat sig forsamle
Been af de Gamle!
Christus er Gud.

|PS:408Revner I Stene!

Hvad tør formene
Livet sin Gang!
Gud er i Haven,
|VU:309Ton nu fra Graven,
Takkende Sang!

|A:319Lover, I Fromme,

Miskundheds Domme!

|US:456Vidner paa Jord!

Troer! I Slægter!
Trods ikkun nægter
Grav-Folkets Ord.

|GSV:551Store Forsoner!

Faderen liig,
Dybt alle Throner,
Neie for dig!
Maanen og Solen

Neie for ham!
Straal nu i Stolen,
Gudvordne Lam!

Menneske-Sjæle!
Dybt I nedknæle
For det Guds Lam!
Han vilde bøde
For eders Brøde,
Bar eders Skam.

Ton nu fra Syden til Norden,
Ton over Jorden,
Frelserens hellige Navn!
|A:320|PS:409Gienlyd fra Norden til Syden!
Hjerterne smelte i Lyden!
Mennesket leve i Frelserens Navn!
Jesus, den Rene,
Jesus, som ofred paa Korset sit Blod,
Jesus, som herlig af Graven opstod,
Jesus er Navnet, som ene
Kan give Hjerterne Fred:
Faderens Fred.

|VU:310Morgen-Røde!
Lys for de Døde!
Sjungende love vi dig,
Glade paa lyslette Vinge,
Sjungende did vi os svinge,
Hvor du est Faderen liig.

|US:457Brudt er nu, Død, dine Vaaben,
Graven er aaben,
Sødt skal det klinge,
Tone i Himlen, og troes paa Jord:
Jesus har sandet sit Ord;
Svang sig af Graven paa lyslette Vinge,
Som vi os svinge
Did hvor han boer,
Høit over hellige Chor.

|A:321Tid! paa din Bølge,
Talløse Tusinder følge,
Kiækt i Hans Spor,
|PS:410|GSV:552Svinge sig glade,
Op til vort Stade,

Høit i det hellige Chor.
Derfor saa glade vi flyve herfra,
Sjunge med Jubel vort Halleluja,
Halleluja!
Af Døde opstod den Herre Christ,
Herre Christ,
Trods Gravens Baand og Satans List,
Halleluja!
Ton, Jord og Himmel, ton med os!
Halleluja!
Byd Graven Spot og Døden Trods!
Vær evig glad! og syng med os
Halleluja!

Gabriel
(til Vagten).

Flygter, I Helte!
Giemmer i Belte
|VU:311Nu kun det blinkende Sværd!
Lysten I dæmpe
Til at bekiæmpe
Aanden, I trodsede her!
|A:322Gaaer og forkynder:
Hvem der er Synder,
Hvem der er Gud!

(til Kvinderne).

Blikket fra Jorden,
Op i det Blaa!
|PS:411|US:458Jer skal i Norden,
Lyset opgaae.
Ja tørrer, I Kvinder,
Kun Taare af Kinder!
Thi Herren er nær,
Ei hvor de ham lagde,
Men der hvor han sagde,
Kun Graven er her.
Opstanden fra Døde
Er Frelseren Christ,
Paa Veien I møde
Den Herre for vist.

- 1 Saga! ja, jeg saae det grandt,
Herlig stod han op af Døde,
Gav vort Haab et sikkert Pandt
Paa en Paaske-Morgen-Røde.
Hvad er Seigl og Sværd og Skjold,
Mod den Herre kiæk og bold!
|A:323Avner kun, naar Han vil aande,
Han som svor os Bod for Vaande.
- 2 Saga! kom da, lad os sjunge!
Trykke Liljen ømt til Bryst!
At og du har Fugle-Tunge,
Høre Verden i min Røst!
|PS:412|VU:312Bort med Klage, bort med Sorg!
Hæv dig høit, du Rosenborg,
Som skal huse Sagas Døde,
I en Paaske-Morgen-Røde!
- 3 O! hvor est du mig dog kiær,
Bondeblomst fra Landsby-Have!
Meer end Rosen est du værd,
Paaske-Blomst paa Fædres Grave!
Du forkynder mig en Vaar,
Ja et helligt Jubel-Aar,
Som hver ædel Blomst af Døde
Skal forklaret igienføde.
- 4 **|US:459**Naar det skeer, da skal man sande:
Du dit Lilje-Navn ei stjal,
Atter skal man plante, vande,
Pleie dig i høien Sal,
|A:324Glad man skal i Urtegaard
See den Blomst som melder Vaar,
Minder om den Morgen-Røde,
Mennesket stod op af Døde.
- 5 Hviil da, Blomst! ved dette Bryst,
Som endnu dig barnlig mindes!
Deel med mig den søde Trøst:
Verdens Spot skal overvindes,
Kan vi her ei Dagen naae,
Da det Døde skal opstaae,
Nu, saa gaae vi glade heden,
Og staae herlig op i Eden.
- 6 **|PS:413**Dog, hvad siger jeg! opnaae?

Har ei jeg den Dag opnaaet!
Er, som en Kiærminde blaa,
Ikke Dødt i mig opstaaet!
Kalder Danmark mig ei Skjald,
Lytter til mit Tonefald!
|VU:313Har ei *Saga* laant mig Tunge,
Saa og jeg som Fugl kan sjunge!

7 Har ei *Saga* rørt mit Øie,
Saa jeg kan i hendes Speil,
Fortids Syner sammenføie,
Mærke dem med Sandheds Seigl!
|A:325Føler ei jeg i mit Bryst,
Hvordan, under salig Lyst,
Fædrene staae op derinde,
Vaagne i livsaligt Minde!

8 Vinter-Storm og Hagl og Regn
Suser, bruser over Jorden,
Men jeg stander som et Tegn
For en Blomster-Tid i Norden,
Nægte man mig med Foragt,
Rosenduft og Sommerpragt!
Ligegodt, naar den jeg fryder,
Som har kiær hvad jeg betyder!
